

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vse leto 24 K., pol leta 12 K., 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez dopolane naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Ne frankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“ — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18. Poštne-kranjalni račun št. 841.652. TELEFON štov. 1187.

Mesečna priloga: „SLOVENSKI TEHNIK“.

Izhaja vsaki dan
 (vsi dnevi razen v praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj).
 Posredniške številke se prodajo po 3 mvš (6 stotink) — mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Erzurumu, St. Petru, Sežani, Naborini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Postojni, Dornbergu, Solkanu itd.
 Vsebe oglasov se računajo po vrstah (široke 73 mm, visoke 40 mm); za trgovinske in obrtne oglase po 20 stot.; za oglasnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 50 stot. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst K 20, vsaka naslednja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 st. beseda, najmanj pa po 40 stot. — Oglase sprejema inšertni oddelek uprave „Edinost“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

„Italijanski kompromis.“

I. Vsakdo je sprevidel, da je predlagani kompromis absolutna politična potreba... v trajno korist Jugoslovanski.
 Dr. Iv. Šusteršič v „Slovenec“ dne 8. avgusta 1906.
 Za „Slovensko ljudsko stranko“ na Kranjskem so nastopili kritični časi. In mrzla neprijazna sapa je potegnula od strani, od katere je bilo najmanj pričakovati. Položaj vodstva te stranke je podoben onemu vojskovođe, ako ga je notri sredi bitke prijel oddelek sovražne sile od strani, ki je bila — po njegovem mnenju — najbolje zavarovana. To je kritičen usoden moment notri sredi bitke, ki stavlja na kocko ves vseh velike krvave borbe...
 Sklepi celovškega shoda zaupnikov so bili velikanska senzacija za ves slovenski svet. Niso bili pa senzacionalni samo po tem, kar so govorili — po svoji tožbi in po strogoosti sodbe, ampak in bolj z ozirom na ljudi, ki so jih skleпали. Proti slovenski ljudski stranki je nastopilo isto vodstvo koroskih Slovencev, ki visoko nosi isto katoliško načelo, na katero je „Slovenska ljudska stranka“ naslonila svoj politični program in ki ustvarja nje raison d'être. To je bila senzacija za ves slovenski svet.
 Če istomišljenik tako trdo prijemlje istomišljenika, če taki eminentno katoliški možje, kakoršni je monsignor Podgorc in kakoršni so gotovo vseh onih 27 svečnikov, ki so se udeležili shoda zaupnikov v Celovcu in glasovali za sklepe: potem si ne moremo stvari tolmačiti drugače, nego da obstoje za to veliki, težki in dobro fundirani razlogi! Navstala je za Korošce kolizija med s mislišenštvom s „Slov. ljudsko stranko“ in — narodno vestjo Korošcev!! In Korošci so v usodnem trenutku slušali svojo narodno vest!

Udarec je tem huji, občutnejši, čim bližji mi je oni, ki mi ga je zadal. Umevno in naravno je torej, da koroški udarci bole in pečejo „Slovensko ljudsko stranko“. Nobeno čudo ni, da so na vodstvu te stranke celovški sklepi konsternirali. To je prva grenka kaplja pelina v čašo življenja te stranke, od kar se je na Kranjskem začela — da govorimo s „Slovencom“ — renesansa katoliškega življenja. Zastonj bi se trudili voditelji te stranke, ako bi poskušali potajevati silni efekt koroških sklepov. Saj se ta efekt pripoznava v dejstvu, da je voditelj „Slovenske ljudske stranke“ sam, se svojim imenom in podpisom stopil v areno javnih polemik, da bi razbremenil svojo stranko in — sebe od celovške obsodbe. G. dr. Šusteršič je priob-

čil v „Slovenec“ že celo vrsto člankov, v katerih brani in — slavi znani kompromis ob vprašanju volilne reforme ter potiska celovške zaupnike sedaj na zatožni klopi, sedaj zopet na javni oder... smešnosti.

Mi smo odločni pristaši volilne reforme in se ob tem vprašanju naša pota temeljito križajo z onimi narodno-napredne stranke na Kranjskem...

Ali principijelno soglašanje ne pomenja še pritrjenja k temu, da se radi volilne reforme odvajajo v klavnico en cel znamenit odlomek naroda našega!

No, pustimo to. Menimo in pričakujemo, da pride nasproti celovškim sklepom tudi od strani primorskih Slovencev do primerne enunciacije. Tu je velika rodoljubno-moralna dolžnost, kateri se tudi rojaki v naših primorskih pokrajinah ne smejo odtegniti! Dolžnost je vsemu narodu slovenskemu, da se zavzame za brate na Koroškem, da uporabi vsa sredstva in vse svoje moči v to, da se odvrne silni udarec, ki ga hoče zadati nova volilna reforma Slovenstvu na Koroškem. Ali — kakor rečeno — meritim konflikta med koroškimi Slovenci in „Slov. ljudsko stranko“ ter nje voditelji se nočemo spuščati, ker nočemo prejudicirati besedi njih, ki so poklicani, da govore.

Ne smemo pa odlašati s protestom proti temu, da se naše Primorje vlačijo na razpravo kakor dokazilo za krivdo — Korošcev!

Slavnost odkritja Vilharjevega spomenika v Postojni.

dne 12. avgusta 1906.

Na piramidi, ki jo je iz repentaborskega marmorja izklesal mojster Caharija, se nahaja doprsni pesnikov kip, kakor ga je po načrtu inženirja Jagra ustvaril umetnik-kipar Repič. Vilhar zre na pol sanjavo, na pol otožno v daljavo, preko njegovega obraza je razlita neka čudovita mehkota, energične poteze okrog ustnic pa kažejo moža krepke volje in železne vstrajnosti. Pod poprsjem je v marmor vdolben napis „Miroslav Vilhar“ in njegovi verzi „Čujte gore in bregovi, da sinovi Slave smo“. Pod napisom teče iz železne kačje glave bistra studenčnica. Okrog glave sta oviti dve človeški ribici — znamenitost postojnske jame, simbol Postojne. Ko je padel zastor, so zaorili gromoviti živio-klici, ki so ponehali šele, ko je stopil na govorniški oder zaslužni predsednik Vilharjevega odbora g. Jos. Lavrenčič, ki je govoril približno tako-le:

Častiti gospod župan, častiti gospod načelnik trškega oskrbnitstva!
 Sedaj, ko je zavesa padla in stoji pred nami spomenik v celoti, je naloga našega odbora dokončana in čast mi je Vam, gospod

župan izročiti ta spomenik v varstvo, Vam gospod načelnik trškega gospodarstva pa v oskrbo.

Miroslav Vilhar je bil probuditelj Notranjske, narodni pesnik in opevalec našega skalovitega Krasa in njegovih znamenitosti. Postavili smo mu spomenik, to mojstrsko delo umetnik-rojca Alojzija Repiča na kraško skalo, ki naj simbolično predstavlja kršna naša domača tla. Iz te skale naj se izliva bistra studenčnica, naj se uresniči arhitekta Jagra, ustvaritelja načrta tega spomenika nasvet, ki ga je dal odboru namreč:

Miroslava Vilharja spomenik naj stoji na najjavnejšem prostoru trga postojnskega, naj žejni narod ob njegovem vznosu zajema iz studenca telesnega okrepčila, kakor črpa rod slovenski iz neminljivih njegovih del svojo duševno hrano, svojo ljubezen in navdušenost do materinega svojega jezika in rodnih bajnokrasnih domačih tal. Spomenik bodi kras Postojni, slovenskem narodu v ponos, našemu narodnemu probuditelju in pevcu pa v trajen in hvaležen spomin.

Čuvajte ga in varujte ga kakor najdražji svoj zaklad, nad vami pa naj lebdi in plava vselej duh neumrlega našega Vilharja, bodreč Vas k neumornemu narodnemu delu, zažigajoč v Vas sveto ljubezen domovinsko.

Na to je sprejel župan gospod Gregor Pikel spomenik v varstvo trške občine, se v iskrenih besedah zahvaljeval odboru za njegov trud, vsemu slovenskemu narodu pa za njegovo požrtvovalnost, s katero je daroval sredstva, da se je dvignil v metropoli Notranjske tako krasen spomenik. Končaje svoj govor je povdarjal, da bo občina smatrala spomenik kakor svetišče, ki ga je treba negovati in čuvati kot zenico svojega očesa.

Na to je stopil na oder načelnik trškega gospodarstva, g. A. Ditrich, čegar besede so mogočino delovale na srca navzočih, ker je govoril idealnim navdušenjem in zanosom narodnega ponosa. Padla je zavesa — je rekel nekako — in dar, ki ga je poklonil narod slovenski spominu Miroslava Vilharja, ni v kras le Postojni, le Notranjski — ta dar bo v trajen spomin slovenskemu narodu. Ozmimo se na ta spomenik in tam čitamo: Čujte gore in bregovi, da sinovi Slave smo. Ta klic naj se vsakemu slovenskemu možu in vsaki slovenski ženi utisne v spomin in srce in naj ga opominja na njegovo dolžnost. Ta spomenik vsprejemamo v svoje varstvo in čuvati ga hočemo neoskrunjenega, kakor je bil neoskrunjen Vilharjev značaj. Vilhar se ni upognil nobeni sili. Ponesmajmo ga in bodimo jekleni tudi mi! On nas je probudil — pozdravite ga hvaležno in spominjajmo se, da so bili tedanji prvaki — mučeniki! Kdor bo hodil tu mimo, naj si vpiše v srce in spomin, da sinovi Slave smo! Vilhar je izdajal list „Naprej“. Geslo

bodi tudi nam: naprej za naš slovenski narod!

Te besede, govorjene — kakor že rečeno — ognjem srca in narodnim zanosom so napravile globok utis na zbrano množico, ki je zaorila v tisočeri živio-klicih. Ditrichov govor je bil — rekli bi — eden najlepših. (Zvršetek pride.)

Štajerski Slovenci in volilna reforma.

„Slov. politično društvo“ za spodnji Štajer v Mariboru razposilja nastopni poziv:

Že stoletja nas trpinčijo do krvi; zatirajo nas povsodi. Sedaj nam hočejo še vzeti pravico, da se pritožujemo o krivicah, katere trpimo; oropati nas hočejo primernega zastopstva v drž. zboru. V veliki nevarnosti smo, da nas Slovenci na Štajerskem in Koroškem zadušijo za vselej. Še je čas, da se oglasimo proti tem krivicam!

Dne 23. avg. 1906. ob 10. uri dopoldne se bo vršil v „Narodnem domu“ v Mariboru velik zaupni shod štajerskih in koroških Slovencev. Na shod so vabljeni vsi slovenski dež. in drž. poslanci štajerski in koroški, posebej se gg. poslanci dr. Šusteršič, Plantan in Gabršček. Govorilo se bo le o krivicah, katere nam hočejo zadati pri preosnovi volilne pravice na Štajerskem in Koroškem.

Ker je stvar zelo važna, vdeležite se zanesljivo shoda in pripeljite seboj vse svoje znanice in prijatelje. Čim več nas bo, tem več izda naš glas!

„Ustavno“ vladanje v Avstriji.

Iz poročila, ki ga je izdelal ustavni odsek drž. zbora, je razvidno, da je od leta 1897. do 1904. avstrijska vlada izdala vsega skupaj 76 naredeb na podlagi § 14 drž. temeljnega zakona. Od omenjenih naredeb odpadajo 4 na Badenijev kabinet, 7 na Gautschev, 28 na Thunov, 4 na Wittekov in 33 na Koerberjev. Izdane so bile: tri naredbe radi dogovorov s ptujimi državami, pet glede odnošajev med Avstrijo in Ogrsko, trinajst o proračunskem provizorju, tri glede zaključnih računov, jedna glede naknadnih kreditov, štiri radi povišanja dotacije melijoracijskih zakladov, tri glede novačenja, ostale pa glede raznih privilegijev, davkov, subvencij, podpor in drugih predmetov sodnega in upravnega zakonodavstva. Odbor je razdelil omenjene naredbe v tri grupe. V prvo spadajo naredbe, ki so nekako ustavno dovoljene; v drugo one naredbe, katerim bi se moglo prigovarjati, ali je zanje olajševalnih okolnosti po tisti „salus rei publicae suprema lex“; slednjič v tretjo grupo one naredbe, ki jih vlada izdala v zlic temu, da se je parlament izjavil proti dotičnemu vladnemu predlogu. Končno pa poročilo ne predlaga odprave §

Truden je bil od dolge voznje. Zato se je kmalu podal v svojo sobico k počitku. V njej je bilo vse kakor nekdanj. Zastarele podobe v črnih, črtilih okvirjih so zlele nanj še tako milo kakor nekoč. V stekleni omarici na zidu so bili hrošči še vedno v istem redu, kakor jih je bil postavil nekdanj v gimnazijskih časih. In milo se mu je storilo, ko je gledal vse to in se spominjal na nekdanja leta, polna miru in sreče... Ah, in vzveselil se je teh lepih spominov, legel na posteljo in sanjal z odprtimi očmi. Rad bi bil zaspal, a ni mogel, tako nemirno in vzburkano je bilo njegovo srce.

Proti poldnevu je zopet vstal in šel doli k materi. Pri kosilu ga je oče hladno pozdravil, potem pa ni izpregovoril besede več.

Popoldne je šel France malo na izprehod. Nad polji je ležal še vedno isti letargičen, težki vzdih in oblaki so se gromadili vedno bolj. Nekje daleč za gorami je gromelo. Ni bilo dvoma: bližala se je nevihta.

In res, na večer se je izlilo. France je bil že v postelji, ko se je začelo gromenje in so začeli bliski razsvetljevati nočno nebo,

PODLISTEK.

Na poti k ciljem.

St. Viliński.

II. „Nikar ne toži!“ je dejal prijatelju Poljanšek z iskrenim glasom.
 „Saj ne tožim več... Kdaj pa odideš?“
 „Ob poldnesih z vlakom.“
 „Sprejmi te... Pijva!“
 Grabar je prijel za kupico in trčil s Poljanškom.
 In tudi drugi fantje so razkladali svoje načrte za počitnice. „Jaz pojdem s svojim groščem na Češko“ — je dejal eden — „Jaz v Švico“ — drugi itd. „Jaz pa še tu malo polumpam!“ se je smejal Gaber zadnji, „saj stari lahko plača!“ In s tolsto roko je prijel za vrček...
 Ure so naglo potekale.
 Deveta je odbila in France se je dvignil k odhodu. Prijatelji so mu krepko stiskali roko zadnjkrat v slovo — Gaber ga je

celo poljubil s svojimi mesnatimi ustnicami... Grabar je spremljal Poljanška. Po ulicah je bilo že bolj mirno, le tu in tam je korakal kak pozen šetalec ali električni tramvaj je naglo privozil, za hip postal in zopet hitel dalje...
 Govorila sta malo. Poljanšek je mislil na odhod, Grabarja pa so jezile nemara neprijetne misli, kar je kazal tudi njegov obraz.
 Zavesitile so se luči na kolodvoru oddaleč in bližale so se jima zmiraj bolj. Ljudij je bilo malo. France je pozdravil Grabarja, ki je odšel z naglimi koraki, in se podal v čakalnico.
 Kmalu potem je sedel v kupeju. Sam je bil. Luč je motno svetila sredi stropa in se stresala enakomerno. Kolesa pa so ropotala tako monotonno, da bi človeka uspavala...
 Tam zunaj je bila jasna poletna noč. Luna je izlivala cele potoke srebrne luči na pokrajine, po katerih je drčal vlak. Nizki, zeleni holmi so hiteli mimo, tu in tam se je zasvetila voda, nemara valovi zelene Mure...
 In vlak se je tu in tam ustavil na malih postajah, zunaj so zaropotali vozovi, par

glasnih klicev je bilo čuti, vmes pa je cingljala električni zvonček...

A zopet je zapiskalo in vlak je odhitel dalje proti jugu. Poljanšek pa je zagrnil zaveso pri oknu in se udobno raztegnil po klopi...

III.

Poljanšek je bil zopet doma. Oblačno jutro je bilo, ko je stopal po poti od kolodvora proti domu. Nekaj dolgočasnega in mračnega je ležalo nad krajino, da je vsakomur stiskalo srce čudno, vznemirjajoče čustvo. In tudi Poljanšku se je zdelo, da mu nakopičena masa sivih oblakov lega na dušo, da jo pokrije in umori v njej vsako misel...
 Doma je bilo tudi vse pusto in tuje, Edino materin vsprejem je bil ljubeznejši, oče pa ga niti pozdravil ni. In France se je užalostil, ko je ugledal mater, ker je videl, kako jo uničujeta žalost in skrb. Mnogo mu je pravila, kako postaja oče vedno bolj čuden, tako, da ni možno več izhajati z njim. In še mnogo drugih skrbi mu je potožila. Francelj pa jo je tolažil, kolikor mu je bilo možno.

14, ampak tako spremembo, da se napravi konec zlorabam.

Dogodki na Balkanu.

Protigrške demonstracije v Bolgariji.

Kakor poročajo iz Sofije, so se minolo nedeljo vršili veliki protigrški shodi v Pravadiji, Kermenliju, Radne-Mahaleziji, Mezdrin, Karnobadu, Anhialu in Ruščuku in še raznih drugih mestih in vaseh.

Protestna spomenica grškega patrijarhata.

Grški patrijarhat je doposlal vsem poslanikom velenosti (kakor poročajo iz Carigrada) protestno spomenico proti protigrškim demonstracijam v Bolgarski.

Dogodki na Ruskem.

Novi volilni zakon.

Iz Petrograda javljajo od 13. t. m.: Danes je bil objavljen novi volilni zakon. Minister za notranje stvari je ukazal prokrajinskim oblastnikom, naj preprečijo bivšim poslancem dume, da bi organizovali politične agitacije.

Iz Kijeva poročajo, da je že po vsej kijevski guberniji pričela agitacija za volitve prihodnje dume.

Roždestvenski minister vojne mornarice.

Iz Petrograda poročajo, da je vsled pulta v Sveaborgu položaj ministra vojne mornarice Birileva zelo omajan. Sodi se, da postane admiral Roždestvenski njegov naslednik.

Iz Kronstadta.

Iz Petrograda poročajo, da poslanec dume Onipko ni bil usmrten kakor se je poročalo. „Dvadzati vek“ poroča, da se nahaja Onipko v Kronstadtu v ječi za civilne osebe. Doslej da ni še dokazana njegova krivda. — Aretovanja v Kronstadtu se vrše dalje. Te dni je bilo aretovanih več učencev in učenk tamošnje deške in dekliške gimnazije. — V zadnjih dveh tednih po puntih je prosilo za odpust iz službe 65 pomorskih častnikov.

Drobne politične vesti.

Cesar na Češkem. Kakor poročajo češki listi, obišče cesar na svojem jesenskem potovanju na Češko, razun Prage tudi Kraljev Gradec, kjer ostane en dan.

Kralj Edvard. Iz Londona poročajo: Angleški kralj Edvard pride dne 7. septembra na Dunaj, da obišče cesarja, a odpotuje v London že 8. septembra.

Pruski minister za poljedelstvo odstopi. „N. Fr. Presse“ poroča iz Berlina, da minister za poljedelstvo Podbrelski odstopi in da sploh zapusti državno službo.

Krstni botri sina nemškega prestolonaslednika. Kakor poročajo iz Berlina bodo na krstu sina nemškega prestolonaslednika botri: cesar Fran Josip, kralj Edvard in car Nikolaj. Vsi trije se dajo seveda zastopati.

Nov vrhnikomisar za Kretio. Javljajo iz Aten, da hoče grška vlada vsled odstopa sedanjega vrhnega komisarja na Kreti, grškega princa Jurija, predlagati na to mesto bivšega ministerskega predsednika Jaimisa.

Češki „Sokol“ na Ogrskem. Kakor poročajo iz Budimpešte, se češka so-

Vedno bližje je prihajala nevilhta in vedno jasneje in pogostejše so se kazali bliski. In kmalu se je vsula ploha na željno zemljo. Na strehi so zašklepetale prve težke dežne kaplje, potem pa je zašumela neskončna reka iz oblakov. Toda kmalu je ponehalo. Bliski in grom so se počasi oddaljevali in tudi dež je padal počasneje.

Ta enakomeren, rahel dežek je pel uspavanko Francetu Poljansku, ki se je čutil srečnega doma, da-si ni bilo veselo to, kar je videl do tedaj...

Nekega večera, štirinajst dni pozneje je bil pri nadučiteljevih.

Sedeli so v senčnici na vrtu. Poljansku nasproti je sedela Vera in ob njej gospa. Na strani Poljanska pa je bil učitelj.

Hlad je bil po vrtu in v drevsih je šepetala večerna sapa. Sonce je bilo zašlo in skozi goste veje se je rdečilo nebo temno in krvavo... Ob studencu pod vasjo pa so pela dekleta in njih nežna pesem je poltuto plavala nad vasjo in celo sem v vrt jo je bilo čuti...

(Pride še.)

solska društva (na potu v Zagreb) ustavijo v Budimpešti. Narodni madjarski listi uporabljajo to priliko ter pozivljajo prebivalstvo, naj priredi velike pobratimske slavnosti na čast češkimi sokolskim društvom.

Domače vesti.

Zagrizeni, zlobneži ali ignorantje — ali: justični umor pri c. kr. okrajnem sodišču v Ptuju. Pod tem naslovom čitamo v „Domovini“ o nastopnem kričečem dogodku: Upravništvo nemčurskega „Štajerca“ je po znanem dr. Avg. pl. Pachkem v Ptuju ovadilo Marijo Tašner iz Drstenika pri Sv. Urbanu v Slov. Goricah, da je eno Številko „Štajerca“ raztrgala in s tem storila prestopke proti varnosti lastnine po § 468. kaz. zak., dasiravno lastnik dotične številke ni imel nobene škode, kakor je sam izjavil kakor priča, ker je bil list že prečital. Na razpravi je dr. Brumen kakor branitelj opozarjal, da se v tem slučaju ne more govoriti o kakem prestopku niti v objektivnem, niti v subjektivnem oziru. Vzlic temu je okrajno sodišče v Ptuju (Dr. Doležal) — obsodilo Marijo Tašner na 24 ur zapora. Vsi juristi so strmeli, čuvši to razsodbo. In po pravici, zakaj celo najmlajši sodni dijurnist mora uvideti, da je ta sodba krivična in da v zakonu ni utemeljena. Proti tej razsodbi je bila vložena pritožba v Maribor, a na še večje strmljenje juristov je bila pritožba odbita. Marija Tašner je prisojeno kazen prestala. Po prestani kazni se je stvar zasukala drugače. Ko je generalna prokuratura izvedela za to famozno sodbo, je dvignila ničnostno pritožbo v obrambo zakona in najvišje kakor kaseskijsko sodišče je sodbo razveljavilo in oprostilo Marijo Tašner krivde in kazni. V Orng-Glas-Underrainovem kraljestvu je bila torej zopet izrečena krivična sodba. Ali se je to zgodilo vsled ignorance ali iz hudobije in strankarske zagrizenosti, to je stvar, o kateri ni možno izreči mnenja. Vprašati pa moramo naše poslance: Koliko krivičnih sodb se bo moralo še izreči, predno se spremene pravosodne razmere v Ptuju? Ali ti poslanci, osobito dr. Ploj, ne vedo, da mora država plačati po nedolžnem obsojenim žrtvam stroške te justice iz žepa davkoplačevalcev? Tu imate nastopiti „radikalno“ s tako skrajno brezobzirnostjo, da se bo morala mahoma razpediti ta družba na okrajnem sodišču v Ptuju.

Ivan Jager, stvaritelj načrta za Vilharjev spomenik, je doma iz Zagona v hrenovski fari. Kmalu potem, ko je dovršil tehniko na Dunaju, se je proslavil kot izvrsten arhitekt. Pozneje ga je poslala vlada v Peking graditi tomošnje poslaniško palačo, odtod se je obrnil preko Japonske in St. Francisko v Sev. Ameriko. Kakor smo izvedeli, je naš rojak tudi tam kot arhitekt jako znan in proizvaja velike stavbe. Pri tem tudi denarni uspeh ne izostaja. Jager se je poročil v Ameriki z g. Erhovničevo, hčerko bivšega notarja v Ribnici.

Načrt za Vilharjev spomenik je napravil domačin arhitekt Ivan Jager. Zanimalo bode gotovo izvedeti, kakšni nagibi so vodili tega umetnika, ko je izdelal načrt, po katerem je sedaj stavljen Vilharjev spomenik. Zato v nastopnem priobčujemo dopis na odbor za Vilharjev spomenik, v katerem ga utemeljuje. Dne 30. sušca 1901. je pisal Iv. Jager odboru:

„Slavni odbor! Spomenik Notranjcu Vilharju postavi se v Postojni, kjer je vsekako središče in privlačna točka za veliko okrožje, za vso Pivko in deloma Kras, in po jami za vesoljni svet. Na Krasu so studenci znameniti, in opevalcu Krasu in jame sodi spomenik-studenec na najjavnejši trg, da postane tradicionalen, da žejni narod pri njem zajema vode: „pri Vilharju“. Z napravo vodovoda priklopi ga občina na vodovod in slavni zastop po možnosti podpiraj zgradbo, ki je v reprezentacijo, krasoto in korist Postajne, Vilharju v čast. Prirodna sicer skala obdelaj se na piramido in dobi semtertam brušene, likane fasete: simbol prirodnosti kraške in umetnosti onditam. Na faseti piramide napis. — Pod napisom mogoča dovrstna katica iz Vilharjevih poezij. — Izlivka vode markirana z valovano centrično brunovino odičeno z dvema ljubeče se smukajočima človeškima ri-

bicama (Proteus). Železna rešetka za v korito: jednostavno kovaško delo po risarji. Spomenik ostane večnotrajen in ne nosi nikakih nebodijihreba renesančnih oblik, trajnih parlet, boječih se porednih šolarčkov. Ker sem sam Notranjec-Pivčan, blagovoli naj slavni odbor za postavljenje spomenika uvaževati, da me je pri tem projektovanju vodilo prepričanje, da le kaj takega sodi v Postojno. Spomenik na javnost, med narod, med tuje! Kraju primerno! Ivan Jager“.

Nadvojvoda Friderik pride v četrtek zjutraj v Gorico, kjer bo inspicial tamošnje vojaštvo. Nadvojvoda ostane v Gorici še v petek in soboto. V soboto popoldne se odpelje v Pulo.

Tukajšnja podružnica c. kr. brzojavnega korespondenčnega urada se dne 24. t. m. preseli v ulico S. Nicolo št. 27. II. nadstropje.

Na Bled je v tekoči sezoni došlo 1748 tujcev.

Vojaške pregledne (kontrolne) shode je vojno ministerstvo za letos odpovedalo. Glavni raport neaktivnih častnikov se bo vršil kakor običajno dne 4. novembra.

Poljedelsko šolo otvorijo v Spljetu početkom novega šolskega leta.

C. in kr. vojna eskadra. V nedeljo zvečer sta druga in tretja divizija c. in kr. vojne eskadre dospeli v Mali Lošinj.

Divaška vilenica. Mnogi letaki po mestu in okolici vabijo nas, da posetimo danes popoldne razkošno razsvetljeno Divaško vilenico. Kdor ne misli udeležiti se veselice „Prešerna“ v Boljuncu, pohiti naj s herpeljskim vlakom, ki odide ob 2. uri 26 minut iz Trsta do Divače. Kdor je kedaj že videl to prirodno znamenitost našega Krasa, gotovo pride rad si jo vnovič ogledat, da si ohrani trajnejše one čarobne vtise. A koliko nas še ni videlo onih podzemskih čudesov, za katerimi tuji iz najdaljnjih krajev tako pridno poizvedujejo in povprašujejo. Te dni na primer pripovedoval je neki ruski potnik svoje vtise iz Švice in Tirola, a zatrdil je, da najbolj zanimale so ga kraške jame. Bil je prej v škocijski jami, ki mu je imponirala po svoji divjeji romantičnosti, a v divaško paje bil ves zamaknen. S ponosom je opazil po napisih, da je vsa ta bojna krasota ostala še v slovenskih rokah. Živahno je opisoval, kako sta ga očarala blesk in raznoličnost snežnobelih kapnikov, ki smelo tekmujejo z onimi prve svetovne podzemeljske krasotice, ki je znamenita postojnska jama. Naravnost očital nam je, da ne znamo, kaj posedujemo v svojem Krasu, in naglašal je, kako bi znali drugje to izkoristiti, da privabljajo in razkazujejo to tujcem. To težavno nalogo nadelo si je naše vrlo planinsko društvo, ki sme pričakovati, da je vsi prijatelji narave gmotno in moralno podpirajo z obilnim posetom divaške vilenice. Ker s tem mu je omogočeno vspešno napredovanje, da se skoro pripravi na svojo glavno nalogo: na otvoritev kraljice vseh podzemskih krasot, ki so in ostanejo Dimnice pri Slivjah.

Nesreča na južni železnici. 12. t. m. okoli 11. ure 20 minut po noči je padel Rogelja Alojz, iz Temnice št. 18, čez rob kakih 8 metrov visoke skalne preseke med Nabrežino in Sv. Križem na rob levega železničnega tira. Bil je takoj mrtev.

Aretovana je bila včeraj predpoludne 17-letna lahkoživka Katarina P., stanujoča v tolerančni hiši v ulici dei Fornelli št. 6. Aretovana je bila pa zato, ker je na samu, da je pred dvema mesecema ukradla Rihardu K., ki je kuhar na nekem parniku „Avstro-amerikanske paroplovne družbe“, uro in verižico, v skupni vrednosti 136 K.

Ta tatvina je bila izvršena v tolerančni hiši v ulici del Solitario št. 6. A 14 dni pozneje se je Katarina preselila v hišo št. 6 v ulici dei Fornelli. Par dni po njeni preselitvi sta pa bila prišla v hišo št. 6 v ulici del Solitario dva mladeniča in sta vprašala po njej. Ko so jima povedali, da je ni več tam in ju vprašali, zakaj da jo iščeta, sta povedala, da jo iščeta zato, ker je njiju gospodarja, ki je zlatar, osleparila za zlato verižico, vredno 80 kron. Nista pa povedala, kdo da je ta zlatar, in policija sedaj poizveduje o njem, da bi spravila na jasno vso stvar.

Nesreča pri zažiganju umetelnih ognjev. Včeraj v jutro ob 7. uri in pol so pripeljali v Trst iz Gradeža 32-letnega piro-

tehnika Rudolfa Ukmar, ki stanuje v ulici del Rivo št. 36, in 37-letnega mizarja Nikolaja Gason, ki prebiva v Gradežu. Oba sta bila hudo ožgana po glavi in po nogah. Predsinočnjim sta namreč zazigala umetelne ognje na vrtu neke restavracije v Gradežu. Pri tem delu jima je pa eksplodirala neka pirotehnika „bomba“ in ju tako ožgala.

Z ambulančnim vozom zdravniške postaje so ju prepeljali v mestno bolnišnico, kjer so ju vsprejeli v VII. dermatološki oddelek.

Ponesrečen poskus samomora. V Mu- blizo Gorice je v noči od petka na soboto skočil krojač Ferezini v neki vodnjak, globok kakih 16 metrov. Ker je bilo v vodnjaku se za kakega pol metra vode, se Ferezini ni padcu preveč poskušoval. Ko so šli nekateri kmetje v soboto zjutraj mimo vodnjaka, s začuli iz njega vpiti na pomoč. Par njih se je spravilo v vodnjak in ta dva sta z drugo vrvijo ovezala Ferezina, katerega so potem potegnili na svitlo.

„Gigi Storto“. Včeraj predpoludne je gospod Cezar Fabris, blagajničar parnika „Magdala“, ki potuje mej Trstom in Gradežem, prijavil na policijo, da je neki težak, znan pod priimkom „Gigi Storto“, prišel na parnik in ukradl neko polico proti povzetju, glasečo se na neke pošiljkatve, ki so bile na parniku. Z isto polico da je bil šel tat k tvrdki Eksner, kateri so bile odposiljkatve naslovljene, in je tam s polico iztirjal 42 kron in 50 stotink.

Policija je takoj obvestila o tem dogodku vse redarstvene stražnice, in včeraj popoldne, okoli 5. ure je neki redar v ulici del Fontanone aretoval 49-letnega Alojzija Rus, ki stanuje na trgu del Rosario in ki je znan pod priimkom „Gigi Storto“. Rus je imel na sebi popolnoma nove hlače in ravno tako novo rudečo srajco, a poleg tega je bil tudi precej vinjen. Ko so mu na policiji preiskali žepe, so pa našli pri njem še 13 kron in 30 stotink denarja. Sicer je pa Rus, ki je policiji in tudi sodnji že jako dobro znan, sam priznal, da je izvršil to sleparijo. Seveda so ga djali pod ključ.

Samomor. Predsinočnjim je v hotelu Central neki neznan komaj 20- ali 25-letni človek najel sobo. V prijavno knjigo je vpisal: Oton Plauer, zasebnik. Včeraj popoldne je neka sobarica, okoli 9. ure, našla nekakšen pok, ali mislila je, da je kaj zvrnil. Okoli 11. ure predpoludne se jim je pa v hotelu začelo zdeti čudno, da onega tujca, ki se je bil vpisal za Plauerja, ni še iz sobe. Šli so torej trkat na vrata njegove sobe, a ko so videli, da jim nihče ne odgovori, so sobo odprli. No, našli so tujca ležečega na postelji. A ko so pristopili bliže, so videli, da mu je obraz krvav in da ima prestreljeno desno senco. Na postelji poleg njega so pa našli revolver.

Iz hotela so takoj obvestili policijo, odkoder je šel v hotel eden uradnikov. Ta je dal najprej preiskati žepe samomorilca, a v istih niso našli ničesar drugčega, nego 22 stotink denarja. Dokumentov pa niti jednega.

O samomorilcu se torej ne ve ničesar, ni od kje je doma, ni če je Oton Plauer njegovo pravo ime. Postave je visoke, ima črne oči, kostanjeve lase in raven nos. Hlače je imel temno-rujave, jopič (sakó) črn se svitlimi progami in siv klobuk.

Koledar in vreme. Danes: Vnebovzvetja M. D.; Dragomir; Milvana. — Jutri: Rok, spoznavalec; Branislav; Nemira. — Temperatura včeraj: ob 2. uri popoldne 30,9° C. — Vreme: lepo.

Društvene vesti in zabave.

„Kmetijska družba“ in „Učiteljsko društvo za Trst in okolico“ naznanjata, da sta z današnjim dnem preložili svojo skupno pisarno v ulico Giorgio Galatti št. 12, II. n. Pisarna je odprta vsak dan od 10. do 11. ure predpoludne.

Pevsko društvo „Slovenska Mladina“ pri sv. Ivanu priredi prihodnjo nedeljo dne 19. t. m. v prostorih konsumnega društva na Ferdeniču vrtno veselico s petjem, godbo, igro in plesom.

Čitalnica pri sv. Jakoku opozarja na današnji izlet v Boljunec. Zbirališče ob 2. uri popoldne pred gostilno „Kons. društva“ pri sv. Jakobu.

Pevsko društvo „Kolo“ v Trstu naznanja svojim gg. pevcem in pevkam, da se bo vršila pevska vaja za mešan zbor danes,

Danes vsi v „Divaško jamo“, katera bo sijajno razsvetljena od 4.-7. ure pop.

dne 15. t. m. ob 2. uri popoldne Gg. pevci in pevke so naprošeni, da se udeležijo polnoštevno te pevske vaje.

Braino-pevsko društvo „Prešeren“ v Boljuncu priredi danes veliko koncertno veselico s petjem, godbo, šaljivo pošto srečkanjem in plesom. Na veselici bodo sodelovala bratska društva: „Čitalnica“ iz Sv. Jakoba, „Zvonimir“ iz Rocola in „Vodnik“ iz Doline po sledečem vspredu:

1. Venturini: Koračnica društva „Prešeren“, godba.
2. F. S. Vilhar: „Na boj“, poje moški zbor društva „Prešeren“ iz Boljunca.
3. I. Bartl: „Oj planine“, mešan zbor poje „Čitalnica“ od sv. Jakoba.
4. Iv. pl. Zajc: „Himna Zvonimira“, poje moški zbor društva „Vodnik“ iz Doline.
5. Dr. Ipavec: „Zvezda“, poje moški zbor društva „Zvonimir“ iz Rocola.
6. Dr. Schwab: „Vasovalec“, poje mešan zbor društva „Prešeren“ iz Boljunca.
7. Novak: „Hrvatskoj“, poje moški zbor „Čitalnice“ od sv. Jakoba.
8. A. Foerster: „Ljubica“, mešan zbor, poje društvo „Prešeren“ iz Boljunca.
9. Srečkanje na štiri dobitke.
10. Ples, ki bo trajal do zore.

Vstopnina na veselico 50 stot., k plesu 1 krono. Začetek točno ob 5. uri popoldne.

Darovi.

Na veselici „Del. podp. društva“ so preplačali vstopnino sledeči gg.: dr. Rybač 5 K, Levičar Ivan 60 st., Cink Josip 1 K, Perhac Jakob 2 K, Bras Ivan 20 st., Može Peter 60 st., Mandič Mate 1 K, Dekleva Dragotin 40 st., Bezek Anton 40 st., Škerl Ivan 20 st., Černec Ivan 40 st., Germec Anton 80 st., Indihar Ivan 20 st., N. N. 40 st., Stopar Anton 20 st., Gregorič Josip 20 st.

Vsem darovateljem se izreka tem potom presrečna zahvala.

Za zastavo pevskega društva „Ljubljanski Zvon“ je daroval g. F. Gruden, župan iz Nabrežine 10 K. Hvala mu. Naj bi našel še več posnemalcev.

Razne vesti.

* **Srbski umetniki** so poslali na drugo jugoslovansko razstavo vsega skupaj 70 del. Med njimi je 55 slikarskih, a ostalo so kipi in skulpture.

Loterijske številke izrečane dne 14. avgusta 1906.

1	24	38	13	17	62.
Inomost	2	11	51	20	15.

Brzjavne vesti.

Bivši vojni minister Krieghammer.

ISL 13. Bivši vojni državni minister baron Krieghammer se počuti znatno bolje.

C. kr. vojna mornarica.

DUNAJ 14. Glasom brzjavnega poročila je vojna ladija „Cesarica Elizabeta“ dospela dne 14. t. m. v Teodo. Na ladiji vse zdravo.

Dementi.

DUNAJ 14. Kakor je „Fremdenblatt“ zvedel, je vest, da obišče kralj Edvard po svojem bivanju v Marijinih varih cesarja Fran Josipa, neresnična.

Shod sodnijskih slug.

DUNAJ 14. Včeraj se je vršil shod delegatov sodnijskih slug avstrijskih, na kateri so prišli zastopniki iz skoraj vseh kronovin. Ko so poročevalci razložili najnujnejše pritožbe, je shod sklepal o zahtevah socialne in gnotne naravi, ki jih v posebni spomenici predloži pravosodnemu ministerstvu.

Papeževa okrožnica o verskem vprašanju na Francoskem.

RIM 14. Danes je bila objavljena od 10. t. m. datirana na francoske škofe naslovljena papeževa okrožnica „Gravissimo officio“ o verskem vprašanju na Francoskem. Okrožnica omenja shoda škofov in pravi, da je papež, potem ko je zaslišal svet raznih kardinalov, potrdil vse sklepe omenjenega shoda. Papež prepoveduje ustanovljenje bogočastnih združenj, dovoljuje pa ustanovljenje nekaterih združenj, ki imajo zakoniti in kanonični značaj. Tudi te združitve bo možno ustanoviti šele, ko se dokaže, da so pravice papeža, škofov ter imetek cerkve, izlasti posvečene zgrade po omenjeni združitvi zagotovljene. Papež svari škofe, naj porabijo vsa državljanska dopuščena sredstva, da organizirajo bogočastne stvari in izjavlja, da jim je njegova podpora zagotovljena. Okrožnica izpodbija potem obtožbo proti papežu, češ, da se upira republikanski vladi in jo označa kakor neutemeljeno; okrožnica izpodbija izlasti obtožbo, da ni bil papež nasproti Francoski tako pri-

jazen, kakor nasproti drugim državam. Nadalje pravi okrožnica, da postopa vsaka država krivično, ki se loči od cerkve in jej pri tem odvzame pomožna sredstva splošne svobode, to je, svobodno razpolaganje nad svojim imetkom, kajti s tem spravlja cerkev v neznošen položaj. Na francoskem je zakon o ločitvi, zakon zatiranja in papež je bil skoraj prisiljen prekoračiti najskrajnejše meje svojih apostolskih dolžnosti, katerih pa vendar noče prekoračiti. Krivda zadene edino in samo one, ki so iz sovraštva proti katoliški veri šli do takih ekstremov. Papež končno izjavlja, da ne dvomi, da se bodo katoliki papeževim predpisom pokorili podelivši jim papežev blagoslov.

Protigrške demonstracije v Bolgarski.

SOFIJA 14. Oblastnije so zopet napravile v Anhialu mir. Mnogo ljudi je našlo smrt. Prebivalci so prišli na beraško palico.

SOFIJA 14. Vsled požara v Anhialu imata bolgarska nacionalna in agrarna banka znatne izgube radi hipotekarnih posojil.

SOFIJA 14. Ministerstvo je dovolilo 100.000 frankov za prebivalstvo obeh narodnosti v Anhialu, ki je brez strehe.

Sultan ozdravil.

CARIGRAD 14. Sultan je popolnoma ozdravil ter vodi samostojno vladne posle kakor prej.

CARIGRAD 14. Porta je odposlala vsem turškim diplomatskim zastopstvom okrožno depešo, v kateri poroča, da je sultan popolnoma ozdravil.

Odnosaji med Bolgarijo in Grško.

BUKAREŠTA 14. Verjetno je glasom diplomatskih vesti iz Sofije, da se po protigrškem shodu, ki se bo prihodnje nedeljo dne 19. t. m. vršil v Plovidvu, pretržejo diplomatske zveze med Bolgarijo in Grško.

Francija in Vatikan.

PARIZ 14. Listi so priobčili adresno, ki je bila pred nekoliko tedni povodom otvoritve pariške konference francoskih škofov odposlana papežu. V adresi se izraža želja, naj bi se ohranile predpravice Francoske, izlasti protektorat na Jutrovem ter naj bi slej ko prej bila Francija zastopana v rimskem kardinalskem zboru.

Sestanek kralja Edvarda in cesarja Viljema.

LONDON 14. „Times“ naglašajo neoficijozen značaj sestanka kralja Edvarda in cesarja Viljema in izjavljajo, da je bil sestanek dogovorjen že pred 2. mesecema. Gre se pri tem le za navadni obisk uljudnosti, kateremu omenjeni list ne pripisuje nikake važnosti. Vsekako ni misliti, da bi se tako obziren in izkušen diplomat kakor je kralj Edvard hotel na kaki način mešati v ruske razmere.

Wilhelmschöehe 12. Cesar Viljem

je danes opoldne odpotoval na grad Friedrichshof pri Kronbergu.

LONDON 14. Kralj Edvard je ob 9. uri predpoludne odpotoval na kontinent.

Državni tajnik Root v Južni Ameriki.

MONTEVIDEO 14. Državni tajnik Združenih držav je včeraj zapustil Montevideo ter se je na argentinski topničarki podal v Buenos Ayres, kjer ostane 5 dni, potem odpotuje v Čile.

Vseameriški kongres.

RIO JANEIRO 14. Vseameriški kongres je vsprejel načrt glede preosnove mednarodnega biro-a ameriških republik, nadalje konvencijo, po kateri zadobe naturalizirani državljani po dvehletnem bivanju v svoji domovini zopet svojo prvotno narodnost. Kongres je podaljšal do 31. decembra 1912 dobo pogodbe o razsodišču, podpisane v Meksiku dne 30. januarja 1903. Rzsodba je dopustna le v posebnih slučajih z odobrenjem interesovnih dežel. Predlogi kongresa so naslovljeni na haazko konferenco, kateri se doposljejo posredovanjem Brazilije.

Rusija.

KIJEV 14. Od včeraj naprej je pri postnih vlakih južno-zapadnih železnic za postnim vozom poseben voz z vojaškim poveljstvom, v katerem so shranjene vse poštno pošiljate.

KOSTROMA 14. Uprava državnih posestev je ponudila kmetom na prodaj gozdove v skupni vrednosti 200.000 rubljev.

LIBAVA 14. Policija je našla včeraj v stanovanju nekega delavca bando 16 oseb, ki so oropale neki poštni vlak.

PETROGRAD 14. „Petrograjska brzjavna agentura“ je zvedela, da so v inozemstvu razširjene vesti, češ, da so bile volitve za duno razpisane za mesec september, popolnoma neosnovane.

KRONSTADT 14. — Včeraj so pričele pred tukajšnjim vojnim sodiščem razprave

radi najnovejšega punta. Obtoženci so razdeljeni v več skupin.

Stava.

Črtica. — Spisal IVO TROŠT.

Kuhane je zavel pozneje v prejšnji papir in jih stlačil kakor „po pomoti“, vendar namenoma v Strančev torbo, ki je visela pripravljena poleg njegove. Namerjal je pa z zamenjanim ovojnim papirjem prepričati Stranca jutri o priličnem času, da je jedel njegove klobase in ne svojih. Ko Stranec to prizna, mu pomoli pod nos stavo — dobljeno in svoje klobase v njegovem ovojnem papirju. S tem bo dobljeno vse. Strančev okus zmotljiv in petdesetak pod varno streho.

Izvršivši to pretvezo si je veselo mel roki, sel zopet k prijatelju v sobo, ga postrani skrivaje pogledal pomilovalno in obenem podražil, za koliko dog vina misli še nocej posušiti sod.

„Ne budali tako. Ali da se nama bo smejal petelin jutri zjutraj?“

„E, se bova raje midva njemu — zaljubljenca.“

Pozno v noč sta se spominjala drug drugega, da se morata varovati pijače, da ima ne uide žnjo tudi lovska sreča, pozno v noč pila in pozabila na stavo, na svet, na vse...

Ivan Kočar je vedel predobro, kake težave ga čakajo drugi dan; zato jo je potegnil nekoliko poprej pod odejo. A prej vendar ni mogel kaj sam svoji radovednosti, da ne bi pogledal, kaj in kako mu bo treba jutri nositi na Nanos, in še kdovekam po Nanosu v snegu in temi. Znano je bilo, da mu Malec poleg zbadljivke lakajstva prav rad odstopa tudi svojo lovsko torbo, ko je treba nesti na goro, a Stranec itak samega sebe brez puške težko vlačil na rob gore. Kočar je pretipal s strokovnjaškim ukusom obe lovski torbi, dobro vedoč, da bo treba nesti obe, a v svoji skromni poslušnosti in navdušenosti za lovsko stvar bi bil skušal nesti tudi njihova gospodarja tako dolgo, da bi se sesedel na tla. Zabil ni seveda, pogledati, če je vse potrebno notri: Kočar se je razumel na to, kakor malokdo. Tudi ga je zanimalo, da izve, kaj provzročila manjšo, kaj večjo težo. Ob tej priložnosti je zapazil v Strančevi lovski torbi znani ovojni papir s klobasami in mislil, da so tiste, ki jih je pri Malčevih sam položil v torbo.

„Aha!“ si je mislil, „tu se gre za tisto stavo! Ne boste ga ne, našega gospoda!“ Vzel je papir in kar je bilo v njem ter položil lepo vse skupaj zopet v Malčevo torbo. Tam je zapazil drug zavitek klobas in ga z vsjo dobro vestjo in sladko zavestjo, spravlil v Strančev torbo. „Zdaj smo pa že dobri! Hvala Bogu!“

S to mislijo je lahko in sladko zadremal na Strančevem senu.

Ne hvali dneva pred večerom, pravi pregovor. Ali Kočar ga je začel hvaliti že na vse zgodaj. Komaj se je rdela zlata zora na vzhodu, že so mu bila usta polna hvale, slave in sreče. Zalezal je bil namreč divjega petelina, sprožil in — zadel. Kolika lovska sreča! Tudi Malec in Stranec — za danes oba „naša gospoda“ — sta osnažila za življenje vsaki po eno tako grahamo ptico. Na dogovorjenem shodišču jih je združil lovski rog. Pozabili so trud in znoj, zabili, da jim škriplje sneg pod nogami in kruli želodec za pasom, a veseliti se niso pozabili. Pogrnili so žebreke po trdem snegu, pili in jedli ter opazovali dragoceni plen. Izza Javornika je svetlo solnce ravno pokazalo svoje bliščeče lice, ko se je županu Malcu skremžil obraz. Potegnil je namreč iz torbe zavoj klobas, ga pazno sukal proti vshajajočemu solncu, kakor da ga vidi prvič v življenju. Solnce se je smehljalo v jutranji krasoti nad Cerkniskim jezerom, a Malec je prebledel. „Prehitel me je, ta maček stranski. „Toda, molči!“ si je mislil, „sicer si izdan; stava ostane stava.“ (Zvršetek pride.)

Trgovina.

Borzna poročila dne 14. avgusta.

Tržaška borza.

Napoleoni K 19.07 1/2 — 19.10 1/2, angleške lire K — do —. London kratak termin K 240.17 1/2 — 240.10 Francija K 95.32 1/2 — 95.45, Italija K 95.35 — 95.50 — italijanski bankovci K — — —, Nemčija K 117.30 — 117.50, nemški bankovci K — — — avstrijska enotna renta K 99.40 — 99.70, ogrska krona renta K 94.65 — 95.95, italijanska renta K — — —, kreditne akcije K 970.50 — 972.50 državne železnice K 671.50 — 673.50 — Lombardi K 163.50 — 165.50 Lloydove akcije K 756. — 740 — Srečke Tisa K 331.75 — 335.75, Kredit K 496 — do 483. —, Bodenredit 1890 K 302. — 310. —, Bodenredit 1889 K 302. — 310. —, Turške K 163.00 do 16.00 Srbske — do —.

Dunajska borza ob 2. pop.

Državni dolg v papirju	včeraj	danes
100.25	100.25	100.25
Avstrijska renta v zlatu	117.65	117.60
— — — v kronah	99.89	99.60
Avstr. investicijska renta 3 1/2%	89.40	89.40
Ogrska renta v zlatu 4%	112.70	112.75
— — — kronah 4%	94.80	94.80
— — — 3 1/2%	84.90	84.80
Akcije nacionalne banke	177.8 —	177.6 —
Kreditne akcije	671.75	671.50
London, 10 Lstr.	240.12 1/2	240.17 1/2
100 državnih mark	117.25	117.25
20 mark	23.46	23.43
20 frankov	19.03	19.07 1/2
100 ital. lir	95.50	95.40
Cesarški cekini	11.31	11.31

(Dalje na četrti strani)

†
Podpisani javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš ljubljani soprog

Anton Požar

včeraj ob 10. uri zvečer po kratki in mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bo danes ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti v ulici Fabio Severo št. 26.

TRST, dne 15. avgusta 1906.

Žalujoči ostali.

Najboljša reklama za trgovce, obrtnike, rokodelce in zasebnike sploh, so „MALI OGLASI“ v „Edinosti“

Ne čitaj

samo, ampak, prepričaj se, da nihče ne more tekmovati z narodno

zalogo olja

IVAN MILLONIG

TRST, Piazza Barriera št. 3, TRST

FILIJALKO

Campo S. Giacomo št. 16.

Prodaja in razpošiljanje na debelo in na drobno.

Ceniki na razpolago.

Trgovina z manufakturnim blagom

Rossit & Kaucich

Nasledniki Luigi Rieel-Ja Trst - ulica Malcantan št 10 - Trst

Velika množina perila

po ceni, da se ni bati tekmovanja.

Kotonina surova za srajce po nčv.	14 in več
Chiffon	16
Madapolam	18
Nazoviplatno	16
Kotonina surova za rjuhe	40
— — — bela	18

VELIKA IZBERA perkalov, batist, zephir, borgetov itd.

Trgovina z manufakturnim blagom

Rossit & Kaucich

Nasledniki Luigi Rieel-Ja Trst - ulica Malcantan št. 10 - Trst

Posojila

za častnike, uradnike, penzioniste in privatnike, ki se zamorejo amortizirati tudi v 18 letih s poroštvo ali brez poroštva. — Hipoteke na prvem mestu.

Agencija, Via Nuova 11, II. n.

od 10.—1. in od 4.—7. ure.

Tovarna pohlštva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 52. A (lastna hiša).

ZALOGA:

PIAZZA ROSARIO (šolsko poslopje).

Gene, da se ni bati nobene konkurence. Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Hitrovan cenik brezplačno in franke

HOTEL BALKAN 70 sob. elektr. razsvetljava. lift. kopelji Cene zmerne Počkaj & Kogel HOTEL BALKAN

Pariška in londonska borza.
 Pariz: (Sklep.) — Francozka renta 97.85, italijanska renta 102.20, španski exterior 96.10, akcije otomanske banke 644 —. Menjice na London 251.90.

Pariz: (Sklep) Avstrijske državne železnice — Lombardi 175. — unificirana turška renta 97.05 avstrijska zlatna renta 99.99, ogrska 4% zlatna renta 94.90, Landerbank 473 —, turške sročke 145.75, pariška banka 15.94, italijanske meridionalne akcije — akcije Rio Tinto 16.91. Trdna.
 London: (Sklep) Konsolidiran dolg 88. — srebro 30.7/16, Lombardi 7. —, španska renta 95.5, italijanska renta 101.5, tržni diskont 3 1/2, menjice na Dunaju 20.24. Stalno.

Tržna poročila 14. avgusta.
 Budimpešta. Pšenica za okt. K 14.82 do K 14.84, rž za okt. K 12.42 do 12.44, oves za okt. od K 12.80 do 12.82, koruza za avgust 12.40 do 12.32

Pšenica: porudbe pšiče, povpraševanje srednje, tendenca vzdržana. — Prodaja: 30.000 met. stot., nespremenjeno; druga žita nespremenjeno. — Vreme: lepo.

Hamburg. (Sklep pop.) Kava Santos good average za september 39 —, za december 39 1/2, za marec 40 —, za maj 40 1/2. Stalno. — Kava Rio navadna loco 40—42 navadna r elna 43—44 navadna dobra 45—46.

Hamburg. (Sklep.) — Sladkor za avgust 18.05, za september 17.85, za oktober 17.70, za november 17.55, za dec. 17.65, za januar 17.75. — Mirno. — Vreme: lepo.

New-York. (Otvorjenje) Kava Rio za bodoče dobave. Stalno, nespremenjeno, do 5 stotink nižje. — Prodaja: 7000 vreč.

Havre. (Sklep) Kava Santos good average za tekoči mesec 47.75, za sept. 48 —. Mirno-stalno.

London. Sladkor iz repe surov. 4 8/16, Sh. Stalno.

Pariz. Danes in jutri praznik.

Podpisani sem v ulici Lazzaretto vechio št. 10 (na voglu ulice San Giorgio) otvoril

ZALOGO VINA

za domačo rabo, pridelki iz mojih vinogradov v Bolu (otok Brač) tu ga prodajam v sodčkih in steklenicah. Ze sam kraj Vam zagotavlja, da je kakovost najboljša. Da zamorem cenjnim odjemalcem in jamceti za pristno vino, sem sklenil, da ga dobivam v originalnih sodčkih naravnost iz mojih kleti v Bolu in da ga tako razpošiljam tudi na stanovanja.

Za kramarje in gostilničarje primerne cene.

V nadi, da me počastite z Vašo naročbo beležim se najzadnje

IVAN CVITANIČ.

Oglase, poslana, osmrtnice, zahvale, male oglase in v obče kakoršni koli vrsto oglasov sprejema „Inseratni oddelek“ v ulici Giorgio Galatti št. 18 (Narodni dom) polnadstropje, levo. Urad je odprt od 9. zjutraj do 12. in od 3. do 8. pop. Po noči se sprejema v „Tiskarni Edinost“

MALI OGLASI.
 Mali oglasi računajo se po 3 stot. besedo; mastnotiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina 40 stotink. Plača se takoj.

Gostilna „Alle tre Corone“ ulica Giotto št. 11 išče kondukterja. Zahteva se kavčijo. 857

Išče se delavec mizar ulica Commerciale št. 36. Giuseppe Gomisel. 886

Molasina dva kilograma z ravno toliko ovsa prihraniti 600 kron na vagonu onemu ki dobro krmi konje. Skladišče: v Trstu, ulica San Francesco 9 pri tvrdki D'Elia; na Opčinah pri Antonu Kažem. 888

Obrniti se je v ulico Istria 12 glede stanovanj, soba, kuhinja; soba, sobica, kuhinja; dve sobi, kuhinja; s posebnim: odnikom, straniščem, vodo in plinom. Letna stanarina 252 do 410 kron.

Priporoča se šivilja za izdelovanje ženskih oblek po primerni ceni ulica Solitario št. 16, vrata 21. 889

Odvetniški uradnik dvaintridesetih let, absolut kadetne, poljedelske in trgovske šole si želi zboljšati službo. Naslov: A. Trobec. Trst. 865

Dijake najdejo pri majhni ugledni družini lepo sobo in hrano, naslov: Amalija Močnik ulica Carlo Ghega št. 8, II. nadstr. 877

Inteligenten mladenič vešč vseh treh tuk. jezikov v govoru in pisavi, išče pisarniške službe, bodisi tudi za slugo pri kakem uradu, raznašalca itd. Kaj primernega tudi pri kakem časopisu. Naslov pod: „Iskajoč“ na „Inseratni oddelek Edinosti“. 857

Kdor ima na prodaj dvorec, pripraven za stanovanje treh rodbin, oziroma s 3 velikimi, z vrhom, vodo, po možnosti plinom, naj pisмено obvesti o podrobnostih pod „DVOREC 77“, oziroma naj pride osebo v „Inseratni oddelek Edinosti“. — Prednost imajo dvorci v Kolonji, sv. Ivanu, v bližini ulice Giulia, Boschetto, Rossetti. 999

Proda se hiša v sredini najlepšega trga v Savinjski dolini jako primerna za vsacega obrtnika in trgovca, kakor tudi zelo rodovitno posestvo (humelj) z dobrimi gospodarskimi poslopi pod ugodnimi pogoji. Na hiši vknjižjen branilnični dolg se lahko kot tak prevzame. Natančnejša pojasnila Ivanka Turšek — Celje, Brunngrasse št. 6. 881

Prva slovenska zaloga in tovarna pohištva ANDREJ JUG — Trst, ulica sv. Lucije št. 18 (za čezlino sodičkem). Cene brez konkurence. — Svoji k svojim!

V najem se odda 25 minut od mesta do Rocola 2 sobi, sobica in kuhinja po nizki ceni Pri Kanarinah št. 119. 861

Gostilna „Stadt Laibach“ (ulica Giulia št. 15) Toči vino istrsko, vipavsko, furlansko in brisko Ivrstna kuhinja. Priporoča se slav. občinstvu J. Kante. (295)

Veletrgovina Luigi Trevisan, Trst razpošilja kavo, riž, olje

DOMENICO RAVALICO ulica Nicolò Macchiavelli št. 32. Telefon 1729

NOVA ZALOGA VINA

Jstirska vina, furlansko belo in črno vino, dpolo in kraški teran.
 Vino v steklenicah od enega litra 72 stot., v steklenicah od pol litra 36 stot. skupno z steklenico. — Kraški teran v steklenicah K 1.04, od pol litra 52 stot. skupno z steklenico. — **Fina vina v buteljkah različnih vrst.**

Za kramarje in gostilničarje posebne cene.

Podpisani javlja interesovanim osebam, da je s 1. julijem prevzel ravnateljstvo

„Prima autorizzata agenzia di mediazione Gambrinus“

(Prvo avtorizovano agencijo za posredovanje „Gambrinus“)

ki se bavi edino le s pivarnami in zalogami piva, kakor so: PRODAJA PIVA v sodčkih in steklenicah, KUPOVANJE in PRODAVANJE hotelov, restavracij, pivovarn in vsiki drugi posel, ki se tiče omenjenih strok, tudi za spodnjo in zgornjo okolica. — Gostov podpore od strani interesovanih oseb se beležim

Mario Tesurum, Prva avtorizovana agencija „Gambrinus“
 TRST — ulica Farneto št. 10, II. nadstropje
 od 9. zjutraj do 12. popol. in od 3. pop. do 7. ure zvečer.

Civilna in vojaška krojačnica

Bogata zaloga tu- in inozemskega blaga in vseh predmetov v spadajočih v krojaško obrt.

Odlikovani dne 5. aprila 1906 na XXVII. me narodni razstavi v Parizu s častno diplomom, častnim križcem in častno kolajno.

Naročbe se izvršujejo točno in se dostavljajo na dom z odličnim spoštovanjem

AVGUST ŠTULAR
 Trst, ulica Gioacchino Rossini št. 24
 (Od 24. avgusta naprej se bo nahajala krojačnica v ulici della Caserma št. 4)

„Avstrijsko parobrodno društvo“ - Trst.

(Avstro-amerikanska proga.) - Fratelli COSULICH.

Nova redna, hitra in direktna služba za blago in potnike

mej Trstom in Novim Jorkom.

Hitri in elegantni novi brzoparobrod

Francesca

odpluje dne 21. avgusta t. l. v Novi York.

Cene jako nizke.

! potreba in hrana (vask dan svež kruh in meso) dobro vino, zdravniške službe. Parniki so električno razsvetljeni in ventilirani. Potniki III. razreda imajo popolno svobodo na krovu.

Za pojasnila se je obrniti na društvo v Trstu, ulica Molin piccolo št. 2

Za bolne na želodcu.

Vsakateremu, ki si nakopje želodčne bolezni s prehlajenjem ali s prenapolnjenjem želodca, vživanje pomankljivih, težko prebavnih, prevročih ali premrzlih jedil, z nerednim življenjem kakor n. pr. želodčni katar, želodčni krč, želodčne bolečine, težko prebavljanje ali zasliženje priporoča se dobro domače zdravilo, katerega izvrstno zdravilno delovanje je že izza več let preskušeno. To zdravilo je

Hubert Ullrich-ovo zeliščno vino.

To zeliščno vino je sestavljeno od izvrstnih, zdravilno močnih zelišč in dobrih vinom, jači in oživilja prebavni sistem človeka. Zeliščno vino odstranjuje vse nerednosti v krvnih cevah in je uspešno za novo napravo zdrave krvi.

S pravčasno porabo zeliščnega vina zamore se odpraviti želodčne slabosti že v kali. Ne smemo tedaj pozabiti, dati prednost porabi tega vina pred vsimi ostrimi, ter zdravju škodljivimi razjedljivimi sredstvi. Vsi pojavi kakor: glavobol, riganje, rezavica, naponjanje, slabosti z bruhanjem, kateri se pri dolgotrajnih (zastarelih) bolečinah, na želodcu radi pojavljajo, odstranjajo se čisto že po enkratnem pitju tega vina.

Zapiranje človeške potrebe in nje neprijetne posledice kakor: stiskanje, škripanje, bitje srca, nespazmični tudi strmenje krvi v jetrah, vranici in sistemu vratnih živec (haemorrhoidne bolečine), odstranjajo se s zeliščnim vinom hitro in voljno. Zeliščno vino odpravlja vsako neprebravo, podeljuje prebav-nemu sistemu povzdigo in odstranja iz želodca z lahkim čistilom človeka vse ničvredne tvarine.

Mršav pogled človeka, in pomanjkanje krvi, oslabilje nadvadne posledice slabe prebave, pomanjkljivega naraščanja krvi in bolehnega stanja jeter.

Pri popolnem pomanjkanju volje do jedi, pod nervozno zbeganjem in otočnostjo kakor tudi pogosti glavobol in nespazje povzročajo večkrat takim bolnikom hiranje.

Zeliščno vino daje oslabei telesni moči svežo vspodbujajo. Zeliščno vino podeljuje človeku voljo do jedi, pospešuje prebavo in redivo, vspodbuja močno menjavo snovi, povspesuje in izboljšuje tviranje krvi, olajšuje razdražene čute in podeljuje bolnikom nove moči in novo življenje. — To dokazujejo mnogoštevilna priznanja in zahvalna pisma.

Zeliščno vino se prodaja v steklenicah po 3.— in 4.— in lekarnah v Trstu, Škedenju, Miljah, Kopr, Sežani, Trzinu, Ronkah, Fiumičelu, Ogleju, Giadežu, Izoli, Piranu, Paznu, Buzetu, Postojni, Vipavi, Ajdovščini, Gorici, Gradišču ob Soči, Korminu, Ajelu, Romansu, Čaplungu, Cervinjanu, Umagu, Bujah, Vizinadi, Motovunu, Lovranu, Opstiji, Voloskem, Reki, Bakru, Sušaku, Čabarju, Ribnici, Vrhniki, Idriji, Kanalu, Čedadu, Vidmu, Morteljnu, Palmanovi, Letisani, Portoguaru, Vodnjaču, Novogradu, Poreču, Pulju, Rovinju, Labinju, Cresu, Erku, Kraljevici, Fužinah, Delnicah, Cernombliju, Metliki, Novemestu, Trebnjem, Litiji, Ljubljani, Kamniku, Škofljoki, Kranju, Tolminu, Iarcantu, Stanjeju Codroipo, Št. Vidu ob Tagliamantu, Pordenone, Motta di Livenza, Trevisu, Lošinj, Senju, Rabu, Novem, Cirkenici, Ogulinu, Vrbovsko, Karlovac, Jaska, Samobor, Brežce, Krško, Podčetrtek, Pregrada, Rogatec, Celje, Pliberk, Radovljica, Trzin, Trviž, Rigolato, Pieve di Cadore, Serarolo, Longorone, Belluno, Conegliano, Padovi, Chioggia, Rovigo, Pago, Zadar; itd. kakor tudi v lekarnah vseh drugih večjih ali manjših krajev Istre, Dalmacije, cele Avstro-Ogrske in sosednjih deželah.

Svari se pred ponarejanjem!
 Zahteva naj se izrečno
Hubert Ullrich-ovo Zeliščno vino.

Carlo Vitez
 Trst, Trg S. Carlo 2 — Uhod ul. del Arsenale

AUTORIZOVANA

mehanična delalnica

za inštalacije plina, vodovodov in električne razsvetljave.
 Velika zaloga priprav za žarne luči na plin.

Barvarnica
 pralnica in čistilnica na soto (s parnim strojem)
 za obleko brez razdiranja, blago, pohištvo, pregrinjala itd., kakor tudi dežnike

TRST — ulica Farneto št. 11 — TRST

Albin Boegan
 O priliki plesov se izvrši najhitreje. Pregrinjala se lika po 20 nč. komad.

Agencija Merlo
 za nameščenje v službe
 koncesionirana od ces. kralj. namestništva

TRST
 ulica Stadion št. 3, II. nadstr.
 Ima vedno na razpolago izbrano osobje (toliko za privatne rodbine, kolikor tudi za hotele, kopalnice, restavracije, kavarne itd.)

Guerino Marcon
 ulica Tivarnella št. 9.

Priporoča svojo zalogo oglja in drv ki je vedno preskrbljena z najboljšim kranjskim blagom. Prodaja na debelo in drobno. Pošiljanje na dom.
 Telefon št. 1664.

M. GÁL
 TRST GORICA
 Corso 4 Corso Verdi 45

KIRURGIČNI INSTRUMENTI, ORTOPEDICNE PRIPRAVE, UMETNE ROKE IN NOGE, KILNI PASOVI, ŽIVOTNI IN TREBUŠNI PASOVI, SOSPEZORI, BERGLJE, ORTOPEDICNI MODERCI, MODERCI ZA RAVNO DRŽANJE, NARAMNICI, TELOVADNE PRIPRAVE, TOPLOMERI ZA MRZLICO.

Cene, da se ni bati tekmovalnja.

Prva in edina
pisarna v vojaški stvari
 koncesionirana od vis. c. k. namestništva

Borzni trg, Trst
 (uhod pod prehodiščem.)

Daja nasvete in informacije o vsem, kar se tiče novačenja in vojaške službe. Izdeluje in odposilja vsako vrsto prošenj vojskega značaja — oproščanje od vojskih vaj in kontrolnih shodov, enoletno dobrovoljstvo, ženitba, dosezanje zakonitih ugodnosti glede prezenčne službe vsprejetja v vojaške šole itd. itd.

Pooblaščen je zastopati stranke pred upravnimi oblastnjami. Posreduje v najtežavnih slučajih. Reševanje hitro in točno.

URADNE URE:
 Ob delavnikih od 9.—12. pop. in 4.—7. pop. Ob nedeljah in praznikih od 10.—12. pop. dan.

Ermano Cattelani
 Trst, ulica Acquedotto št. 10 Trst

Inštalacija za vodo in plin.

Velika zaloga držal za svetiljke, tulipanov, aparatov in vseh drugih predmetov za žarno luč.

Zaloga mrežje prve kakovosti.

Izvršuje o priliki 24. avgusta povodom premeščenj stanovanja ali trgovine prenos svetiljk. Izposojuje svetiljke po tovarniški ceni.

Naročbe se izvršujejo točno.

Kdor išče službo ali kakoršnokoli zaposlenje; kdor išče uradnike ali službeno osobje; kdor ima za oddati sobe, stanovanja, dvorce; kdor ima za prodati hiše, polja, dvorce; kdor želi posojila, vknjižbe itd., prodati ali kupiti premičnine ali sploh rabljene predmete itd. itd. naj se posluži **MALIH OGLASOV** v „Edinosti“, ki so najceneji, največ čitani in najbolj pripravi v dosego namena.